

СТ А Н О В И Щ Е
НА
КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Рег. № П - 4891/ 2015 г.

Гр. София, 31.07.2015 г.

Относно: Искане на ЦИК във връзка с провеждането през 2015 година на общи избори за общински съветници и кметове.

Комисията за защита на личните данни в състав: председател: Венцислав Караджов и членове: Цветелин Софрониев, Мария Матева и Веселин Целков, на заседание, проведено на 8 юли 2015 г. (протокол № 26), в състав: председател: Венцислав Караджов и членове: Цанко Цолов, Цветелин Софрониев, Мария Матева и Веселин Целков, на заседание, проведено на 17 юли 2015 г. (протокол № 28) и в състав: председател: Венцислав Караджов и членове: Цветелин Софрониев, Мария Матева и Веселин Целков, на заседание, проведено на 29 юли 2015 г. (протокол № 31), разгледа искане за становище на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от Закона за защита на личните данни с вх. № П-4891/22.06.2015 г. от Ивилина Алексиева – Председател на Централната изборителна комисия (ЦИК) и Севинч Солакова – Секретар на ЦИК. В искането се посочва, че през есента на 2015 година ще се проведат общи избори за общински съветници и кметове. За провеждането на изборите ще бъдат назначени общински изборителни комисии (ОИК) във всеки изборен район (265 района), както и секционни изборителни комисии (СИК) за всяка изборителна секция в страната.

Към настоящия момент функционират ОИК, които са назначени през 2011 година за срока на пълномощията на общинските съвети. В искането се цитира становище на КЗЛД с рег. № 2741 от 30.06.2011 година и Решение на ЦИК № 21-ПВР/ПИ от 11 юли 2011 година, съгласно които ОИК са регистрирани в Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) като администратори на лични данни.

За участие в местните избори в ЦИК се регистрират партии и коалиции, които след това се регистрират за участие в съответната ОИК, в която се регистрират и местни коалиции

и инициативни комитети за издигане на независими кандидати. Съгласно чл. 133, ал. 3, т. 5 и ал. 4, чл. 140, ал. 3, т. 6 и ал. 4, чл. 257, ал. 3 и чл. 416, ал. 2 и ал. 3 от Изборния кодекс (ИК) партиите, коалициите и инициативните комитети обработват и предоставят лични данни на избиратели, които подкрепят участието в изборите на партии, коалиции или независими кандидати. Тези политически субекти издигат и регистрират и кандидатски листи за общински съветници и кметове.

За участие в изборите ЦИК регистрира наблюдатели, предложени от неправителствени организации, които да извършват наблюдение на изборния процес. Общинските избирателни комисии регистрират застъпници на кандидатските листи, регистрирани за участие в изборите в съответната ОИК.

Предвид гореизложеното, Председателят и Секретарят на ЦИК се обръщат към КЗЛД за становище относно необходимостта от предприемане на действия за заличаване на регистрацията на действащите ОИК, както и необходимостта от регистрация в КЗЛД на новоназначените избирателни комисии, партиите, коалициите, инициативните комитети и организациите, които се регистрират за участие в изборите с наблюдатели, както и да бъдат дадени съответните указания към тях.

Необходимост от предприемане на действия за заличаване на регистрацията на действащите ОИК, както и необходимостта от регистрация в КЗЛД на новоназначените избирателни комисии:

Съгласно чл. 7 от ИК, за произвеждането на избори територията на страната се разделя на изборни райони. Изборният район е територията, от която се избират народни представители, президент и вицепрезидент на републиката, членове на Европейския парламент от Република България, общински съветници и кметове. Нормата на чл. 8, ал. 1 от ИК определя, че гласуването и преброяването на гласовете се извършват по избирателни секции.

Съгласно чл. 74 от ИК, ЦИК назначава общински избирателни комисии за всяка община при избори за общински съветници и за кметове не по-късно от 50 дни преди изборния ден. Общинските избирателни комисии, назначени от ЦИК на основание чл. 57 от ИК, обработват лични данни в съответствие с нормативно установените си правомощия по чл. 87, ал. 1 от ИК. Тези оправомощени да назначават и освобождават членовете на секционните избирателни комисии, да регистрират и обявяват инициативните комитети и местните коалиции за участие в изборите за общински съветници и за кметове в съответната община и да им издават удостоверения, да регистрират и обявяват кандидатските листи на партиите, коалициите и

инициативните комитети за избиране на общински съветници и кандидатите за кметове и да водят публични регистри, да регистрират до изборния ден застъпниците на кандидатските листи и им издават удостоверения. Предвид посоченото и с оглед на това, че видовете регистри с лични данни, които следва да се поддържат във връзка с изборния процес от страна на общинските изборителни комисии, са изрично нормативно определени, последните, независимо че не притежават качеството на юридическо лице, по силата на правната норма, се явяват самостоятелни администратори на лични данни по смисъла на чл. 3, ал. 2 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) - администратори, чиито вид, цели и средства за обработване на лични данни са определени в нормативен акт – Изборния кодекс.

В искането на ЦИК се цитира становище на КЗЛД с рег. № 2741 от 30.06.2011 година и Решение на ЦИК № 21-ПВР/ПИ от 11 юли 2011 година, въз основа на които през 2011 година ОИК са регистрирани в КЗЛД като администратори на лични със срочен мандат - за срока на пълномощията на общинските съвети. Във връзка с това обстоятелство се поставя въпросът за евентуалната необходимост от заличаване на регистрацията на действащите ОИК.

Както беше посочено по-горе, ОИК на основание правата и задълженията, които разписва Изборният Кодекс, са администратори на лични данни по смисъла на ЗЗЛД. Съгласно чл. 77, ал. 1 от ИК Общинските изборителни комисии се назначават със срочен мандат - за срока на пълномощията на общинския съвет. След прекратяване на пълномощията на общинския съвет се прекратяват и правомощията на членовете на общинската изборителна комисия. Новоназначените ОИК хипотетично биха могли да включват в състава си нови членове, което обаче не налага извода, че е налице нов администратор на лични данни. Персоналната промяна в състава на администратора на лични данни не води след себе си възникването на нов администратор. На практика тези администратори обработват същия вид лични данни, за същите цели и със същите средства. Тук е важно да се отбележи, че с решение на КЗЛД, отразено в Протокол № 32 от заседание, проведено на 13.08.2014 година, в качеството им на администратори на лични данни, ОИК са освободени от задължение за регистрация. Относно евентуалното заличаване на вече вписаните ОИК като администратори на лични данни в регистъра на КЗЛД, могат да бъдат приложени правилата, разписани в Раздел IX от Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация, т.е. въз основа на заявление, подадено от администратора на лични данни или по инициатива на КЗЛД може да бъде заличена регистрацията на вече вписан администратор на лични данни.

По отношение на секционните изборителни комисии в страната и извън страната, те се явяват, по силата на правната норма, обработващи лични данни спрямо съответната общинска

избирателна комисия. Отношенията между администратора (общинска избирателна комисия) и обработващия лични данни (секционните комисии) са уредени с нормативен акт (Изборния кодекс) по смисъла на чл. 24, ал. 4 от ЗЗЛД. Следва да се има предвид, че законът изрично предвижда, че обработващият лични данни, както и всяко лице, действащо под ръководството на администратора или обработващия, което има достъп до лични данни, може да ги обработва само по указание на администратора.

Необходимост от регистрация в КЗЛД на партиите, коалициите, инициативните комитети и организациите, които се регистрират за участие в изборите с наблюдатели, както и да бъдат дадени съответните указания към тях:

През 2014 година, по повод на изборите за народни представители, насрочени за 5 октомври 2014 година с Указ № 201 от 5 август 2014 година на Президента на Република България за разпускане на 42-то Народно събрание и насрочване на избори за Народно събрание, КЗЛД се е произнесла със становище (Протокол № 32 от 13.08.2014 год.) относно необходимостта от регистриране като администратори на лични данни на партиите и коалициите от партии, инициативните комитети и техните членове, както и неправителствените организации, регистриращи се за участие в изборите с наблюдатели. Със същото становище КЗЛД, в рамките на своята законова компетентност, е дала конкретни препоръки към ЦИК, ОИК, РИК, СИК, както и към изброените по-горе политически субекти.

Към настоящия момент няма настъпила промяна в нормативната база, регулираща мерките, които участниците в изборния процес трябва да предприемат, с цел недопускане нарушения на законодателството, касаещо защитата на личните данни. Следователно препоръките, дадени със становище на КЗЛД от 13.08.2014 година, остават непроменени, с изключение на въпросите, свързани със статута на коалициите от партии. В становището си от 13.08.2014 г. КЗЛД е приела, че коалициите от партии не са администратори на лични данни, а начин на участие на съставляващите ги партии в изборите, за които те са образувани (чл. 127 от ИК). Аргумент в тази насока е било обстоятелството, че доколкото партиите се явяват администратори на лични данни с последващите от това задължения, съгласно ЗЗЛД, то коалициите от партии, регистрирани за участие в избори (чл. 140 от ИК), не обработват допълнителни лични данни на избиратели, различни от данните, които партиите в състава на коалицията обработват.

В резултат на извършения до момента допълнителен правен анализ в хода на разглеждане на жалбите, постъпили срещу политически субекти през 2014 г., обаче се налага изводът, че и самите коалиции от партии (а не само партиите, които ги съставляват), имат качеството администратор на лични данни. Съгласно законовата дефиниция (чл. 3 от ЗЗЛД) администратор на

лични данни е физическо или юридическо лице, както и орган на държавната власт или на местното самоуправление, който сам или съвместно с друго лице определя целите и средствата за обработване на личните данни, респ. който обработва лични данни, видът на които, целите и средствата за обработване се определят със закон. При анализ на това легално определение по чл. 3 от ЗЗЛД се констатира, че то не е изчерпателно. Съгласно чл. 2 б. „г“ от Директива 95/46 ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година относно защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (Директива 95/46/ЕС), администратор на лични данни е физическо или юридическо лице, държавен орган, **агенция или друг орган (agency or any other body)**, който сам или съвместно с други определя целите и средствата на обработката на лични данни.

Целта на Закона за защита на личните данни е да се въведе в българското законодателство Директива 95/46/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни. С оглед на това, независимо, че РИК, ОИК, СИК, инициативните комитети и коалициите от партии формално не отговарят на определението за администратор на лични данни по чл. 3 от ЗЗЛД, на практика изцяло попадат в тази дефиниция, съгласно Директива 95/46/ЕС, чието приложение е въведено директно със ЗЗЛД. По отношение директния ефект и директната приложимост на Директива 95/46/ЕС в конкретния случай следва да се има предвид, че съгласно практиката на Съда на Европейския съюз (Съдът), това, че регламентите са директно приложими и следователно, по своята природа имат директен ефект, не означава, че другите категории актове (директиви, решения, препоръки и становища) не могат да имат подобен ефект (дело 41/74; дело 51/76; дело 148/78). В решенията си по дела 148/78, С-188/89, 8/81, 152/84 Съдът приема, че винаги, когато разпоредбите на директивата са безусловни и достатъчно прецизни (определението на „администратор на лични данни“ съгласно чл. 2, б. „г“ от Директива 95/46/ЕС отговаря на тези характеристики), те могат (при отсъствие на мерки за прилагане в срока на транспониране на директивата) да се противопоставят на всяка националноправна разпоредба, която е несъвместима с директивата.

Независимо от горното, в конкретния случай с коалициите от партии, както и с изброените по-горе субекти като РИК, ОИК, СИК или инициативни комитети (ИК), следва да се държи сметка за това, че определящият критерий дали едно образувание е задължен по ЗЗЛД субект е не толкова формалното качество на лицето (било то съгласно чл. 3 от ЗЗЛД или чл. 3.2, б. „г“ от Директива 95/46/ЕС), а обстоятелството, че то фактически обработва лични данни, чийто вид, цели и средства се определят със закон, поради който факт правният субект е задължен да обработи личните данни, за да се породят необходимите правни последици, предвидени в специалния закон (КЗЛД вече се е произнасяла в този смисъл, като в свои становища с рег. № 3082/10.08.2011 г.; П2741/30.06.2011 г. и П-6228/29.11.2012 г. Комисията е приела, че ЦИК, РИК, ОИК и СИК по

действащото към 2010 -2011 г. изборно законодателство се явяват администратори на лични данни, въпреки че не е притежават юридическа правосубектност). Въз основа на тази правна фикция в ИК, по силата на правната норма коалицията като субект се явява администратор на тези данни и поддържа регистър с лични данни по смисъла на ЗЗЛД. Изборния кодекс изрично посочва, че личните данни на избирателите се обработват от конкретния политически субект за постигане на нормативно установени цели – регистрация и участие в избори при спазване на ЗЗЛД. Противното би означавало от приложното поле на закона, респ. от неговия контролен механизъм, да бъдат изключени лица, които формално не попадат сред кръга от субекти по чл. 3 от ЗЗЛД, респ. чл. 2, б. „г“ от Директива 95/46/ЕС, но които обработват лични данни и които случаи на обработване не са в изключенията от приложното поле на закона, респ. директивата. В случая е налице правен субект (коалиция от партии), определен по силата на специален закон – Изборният кодекс, за когото по силата на правната норма възниква нормативно установено задължение да обработва лични данни, видът на които, целите и средствата за обработване се определят със същия закон. По смисъла на чл. 3, ал. 2, изр. второ от ЗЗЛД в този случай специалният закон – Изборният кодекс, въвежда специфичните критерии за обработването от самостоятелно обособен субект на личните данни на специфична група физически лица. Допълнително законът и Централната избирателна комисия с одобрените и обнародвани изборни книжа за съответния вид избор изрично регламентират, че обработването на лични данни (саморъчен подпис, имена и ЕГН) на избиратели, под формата на събиране и предаване за регистрация, е от името и за целите на регистрацията на самата коалиция в съответния вид избор, а не от името и целите на регистрацията на отделните партии, влизащи в нейния състав. Напротив, Изборният Кодекс въвежда изрична забрана партия, включена в състава на коалиция, да участва самостоятелно на изборите, както и забрана за участие на една партия в повече от една коалиция.

Следва да се обърне внимание и на факта, че коалицията от партии обработва лични данни не само при събирането на подписи, подкрепящи регистрацията ѝ. Обработване на лични данни има и впоследствие при подреждане на кандидатските листи, което се извършва от самата коалиция, а не от партиите, участващи в нея. Видно от чл. 157, ал. 2 от ИК, коалициите участват в изборите с обща кандидатска листа, като изрично е указано, че участващите в тях партии не могат да участват със самостоятелни листи. В този смисъл е и практиката на ЦИК при утвърждаване на изборните книжа, относно предложения за регистрация на кандидати в съответния вид избор. Видно от утвърдените за отделните видове избори книжа, те са приложими в еднаква степен както за отделните партии, допуснати до участие в изборите, така и за коалициите от партии. Аналогично са уредени ограниченията по отношение на партиите или коалициите, които участват в състава на местни коалиции за определен вид избор. Те не могат да регистрират самостоятелно свои листи или кандидати

извън тези на местните коалиции. Тези субекти обработват лични данни само във връзка с подреждане на кандидатските листи, но не и с цел регистрация за съответния вид избор. В контекста на защитата на личните данни е важно да се отбележи, че за разлика от партиите и коалициите от партии, посочените политически субекти – местни коалиции, обработват (на нормативно основание – Изборният кодекс), лични данни на ограничена група физически лица, а именно лицата, включени в кандидатските листи или застъпници. Нещо повече, те обработват тези лични данни за кратък период от време – до произвеждане на съответния вид избор. Въпреки това, местните коалиции се явяват администратори на лични данни с всички произтичащи от това права и задължения, вкл. и възможностите за освобождаване от регистрация като администратори на лични данни.

Допълнителни аргументи в полза на самостоятелната правосубектност на коалицията от партии за целите на обработването на лични данни в изборния процес могат да бъдат извлечени от самите норми на Изборния кодекс, регламентиращи по сходен начин задълженията на отделните видове политически субекти – инициативни комитети, партии и коалиции от партии при обработването на лични данни, целите за тяхното обработване, отговорността при неправомерно обработване и независимият контрол упражняван върху субектите обработващи лични данни по смисъла на ЗЗЛД във връзка с ИК.

Еднотипно е регламентирано и задължението за обработване на лични данни на физически лица (под формата на списъци на избиратели, подкрепящи съответната регистрация), като изчерпателно е определен видът и обемът лични данни – предмет на обработване. Във връзка със законосъобразното обработване на данните, всички относими текстове от Изборния кодекс (чл. 133, ал. 4; чл. 140, ал. 4; чл. 257, ал. 3; чл. 320, ал. 3; чл. 367, ал. 3 и чл. 416, ал. 3) въвеждат едно и също задължение за тези субекти, а именно обработването на личните данни да става при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни. Препратката към императивните норми на ЗЗЛД е достатъчно основание да се приеме, че при обработване на лични данни на избиратели се прилага целият инструментариум на Закона за защита на личните данни, в т.ч. и задълженията на администраторите на лични данни.

Доколкото за целите на обработването на лични данни на избиратели, съдържащи се в съответния списък на избиратели, подкрепящи регистрацията на коалицията, отделните партии в състава на коалицията, се явяват обработващи лични данни по смисъла на §1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД, то отношенията между тях и коалицията като администратор следва да се подчиняват на правилата на чл. 24, ал. 4 от ЗЗЛД. За осигуряване изпълнението на тези нормативни изисквания е целесъобразно в решението за образуване на

съответната коалиция да бъдат разписани ясно задълженията на отделните политически субекти в състава на коалицията по отношение събирането, съхранението и предоставянето на личните данни на избиратели. Допълнително, в случаите, когато партии в състав на коалиция събират подписи от името на коалицията и за целите на нейната регистрация в съответния вид избор, по смисъла на ЗЗЛД (чл. 24, ал.1) и на решението за образуване на коалиция от партии, те се явяват в качеството на обработващ лични данни на избиратели за съответния вид избор, за които коалицията е създадена. В този случай ЗЗЛД предвижда изискване обработващият данните – партията в коалицията, да обработва данните под контрола и по указание на администратора, а именно коалицията от партии. Изрично чл. 24, ал. 5 от ЗЗЛД предвижда носене на солидарна отговорност на администратора и обработващия за вреди, причинени на трети лица от действия или бездействия на обработващия данните. Изборният кодекс е пресъздал тази процедура на обработване на лични данни и при определяне на взаимоотношенията между РИК и СИК, както и между ОИК и СИК в съответните видове избори. Предвид факта, че коалицията се създава за определения вид избори и съществува, докато има задължения по изборното законодателство, в т.ч. и докато обработва лични данни, то тя на самостоятелно основание следва да изпълни всички останали задължения в областта на защитата на личните данни – задължение за регистрация и определяне на регистрите с лични данни, които подлежат на обработване, а именно регистър „Подписки”или подобен, задължение за извършване на оценка на въздействието, задължение за осигуряване на необходимите технически и организационни мерки за защита на данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване (чл. 23 от ЗЗЛД). Във връзка с това коалицията от партии със свой вътрешен акт (инструкция) трябва да създаде точни и ясни правила и процедури за събиране и съхраняване на личните данни на физическите лица – избиратели, подкрепящи регистрацията ѝ в избори, в това число възможност за ясна идентификация, достъп до данните, период на съхранение и начин на унищожаване. В пълен обем следва да бъдат гарантирани и правата на физическите лица – избиратели, чиито данни коалицията следва да обработва съгласно ЗЗЛД.

В хода на разискванията относно това дали коалициите от партии и инициативните комитети за издигане на независим кандидат имат качеството администратор на лични данни, г-н Цветелин Софрониев – член на КЗЛД, изразява особено мнение, което е неразделна част от настоящото становище (**Приложение 1**).

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД, Комисията за защита на личните данни (с четири гласа „За” – Венцислав Караджов, Цанко Цолов, Мария Матева, Веселин Целков и един „Против” – Цветелин Софрониев) изразява следното

СТАНОВИЩЕ:

1. Общинските и районните изборителни комисии са администратори на лични данни, но са освободени от задължение за регистрация с решение на КЗЛД, отразено в Протокол № 32 на КЗЛД от 13.08.2014 година.

2. Секционните изборителни комисии се явяват обработващи лични данни по смисъла на чл. 24, ал. 1 от ЗЗЛД и техните правоотношения с администратора на лични данни (общинските изборителни комисии) са уредени с нормативен акт – Изборния кодекс.

3. Партиите и инициативните комитети за издигане на независими кандидати за народни представители, общински съветници и кметове, които се регистрират в съответната районна/общинска изборителна комисия, са администратори на лични данни и като такива подлежат на регистрация като администратори на лични данни в КЗЛД. Отговорност за действията на инициативните комитети, в качеството им на администратори на лични данни, носят лицата, определени да ги представляват по смисъла на Изборния кодекс. При регистрацията на партиите и инициативните комитети в КЗЛД, същите следва да заявят регистрите с лични данни, които обработват, като напр. „Подписки“, „Членове“, „Персонал“, „Застъпници“, „Дарители“, „Контрагенти“, „Видеонаблюдение“, „Пропускателен режим“ и др. в зависимост от различните категории физически лица и целите, за които се обработват данните.

4. Коалициите от партии са администратори на лични данни и като такива подлежат на задължителна регистрация в КЗЛД. Във връзка с обработването на лични данни на физически лица, при регистрацията си в КЗЛД, коалициите от партии следва да заявят регистър „Подписки” или подобен, регистър „Кандидати“ или подобен, регистър „Застъпници“ или подобен.

5. Местните коалиции са администратори на лични данни, но поради ограничения кръг от субекти, чиито лични данни обработват и краткия период, за който съществуват, Комисията ги освобождава от задължение за регистрация. Освобождаването от задължението за регистрация не освобождава местните коалиции от всички други задължения, които имат те в качеството си на администратори на лични данни, съгласно ЗЗЛД, вкл. от контрола на КЗЛД.

6. Наблюдателите като администратори на лични данни подлежат на регистрация в КЗЛД и следва да заявят регистър „Наблюдатели“.

7. ЦИК е необходимо да изисква от политическите субекти да представят информация за актуалното състояние на регистрацията им като администратор на лични данни към датата на насрочване на изборите, но не по-късно от датата на подаване на списъците на избирателите, подкрепящи регистрацията на съответния политически субект за участие в избори.

8. ЦИК е необходимо да изработи указания към районните и общинските избирателни комисии да изискват от инициативните комитети за издигане на независими кандидати да представят информация за актуалното състояние на регистрацията им като администратори на лични данни към датата на регистрацията за участие в изборите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ /п/

ЦАНКО ЦОЛОВ /п/

О. М. ЦВЕТЕЛИН СОФРОНИЕВ /п/

МАРИЯ МАТЕВА /п/

ВЕСЕЛИН ЦЕЛКОВ /п/

Приложение 1 - Особено мнение на Цветелин Софрониев, член на КЗЛД:

I. Считаю, че коалицията от партии не е администратор на лични данни по следните съображения:

Липсва основание за преразглеждане на решението на КЗЛД относно статута на коалициите от партии от гледна точка на разпоредбите на ЗЗЛД, в т.ч. – и дали последните са администратори на лични данни. Не са настъпили никакви законодателни промени, които да променят фактическата обстановка и да обусловят преразглеждането

на този въпрос. Нещо повече – КЗЛД не може със свои решения или становища да дописва закона и при еднаква фактическа и правна рамка да се произнася по различен начин.

Независимо от това, считам, че коалициите от партии не са администратори на лични данни поради следното:

1. В чл. 3 ал. 1 и ал. 2 ЗЗЛД са посочени субектите, които при определени предпоставки, могат да имат качеството АЛД – **физическо или юридическо лице, както и орган на държавната власт или на местното самоуправление**. Коалицията от партии не попада в изброените четири категории субекти;
2. От заглавието на чл. 127 ал. 1 ИК („**Начин на участие в изборите**”) следва, че коалицията от партии е само начин, един от двата алтернативно предвидени, за участие на всяка партия във всеки отделен вид избор. Следователно коалицията не може да бъде третирана като субект, който е администратор на лични данни, а като една от алтернативно предвидените две възможности за всяка партия за участие в избори. Аргумент в полза на това твърдение са разпоредбите на Изборния кодекс относно регистрацията на партиите. Когато партията се регистрира за самостоятелно участие в избори, тя пак събира подписи в подкрепа на регистрацията си (чл. 133 ал. 3 т. 5 ИК). Т.е. – събирането на подписи е в подкрепа на участието на партията в конкретния вид избор под една от двете предвидени за това форми – самостоятелно или в коалиция. Следователно коалицията не е нищо друго, освен съвместно участие на две или повече партии във всеки конкретен вид избор.
3. В случая целта на събирането на подписи е определена от ИК – за регистриране на партията за участие в конкретен вид избори самостоятелно или в коалиция от партии. И в двата случая партията/партиите трябва да съберат подписите на не по-малко от 2 500 избиратели в подкрепа на регистрацията. Целта е именно „подкрепа на регистрацията” и тя не бива да се бърка с понятието „администратор на лични данни”. И в двата случая на събиране на подписи от политическите партии по чл. 133 ал. 3 т. 5 и чл. 140 ал. 3 т. 6 ИК целта е регистрация на партията за участие в изборите – самостоятелно или в коалиция с други партии. Затова и ИК използва една и съща терминология в двете посочени разпоредби – **„списък, съдържащ имената, единния граждански номер и саморъчен подпис на не по-малко от 2 500 избиратели, подкрепящи регистрацията”**. В резултат на тази регистрация не се появява нов субект, който да придобива качеството „администратор на лични

данни”. И това е съвсем логично. Съгласно Изборния кодекс подписки се събират и в подкрепа на регистрацията на независими кандидати за участие във всички видове избори, но това не придава качеството „администратор на лични данни” на тези кандидати.

4. Отговорността за събирането на подписите в подкрепа на регистрацията на коалицията е на партиите, които са я образували. Няма как да се ангажира отговорността на някакво образование, чиято регистрация за участие в конкретния вид избор все още не е налична (последната възниква след реализацията в цялост на сложен фактически състав – подписано споразумение от партии за създаване на коалиция, и решение на ЦИК за регистрация на коалицията за участие в изборите по реда на Глава Девета, Раздел Трети от ИК). Неслучайно **заявлението за регистрацията се подава от партиите, образували коалиция за участие в избори въз основа на общо решение** – чл. 140 ал. 1 ИК. Това е така, защото липсва завършващия елемент от фактическия състав по регистрацията на коалицията за участие в изборите (провеждане и завършване на регистърното производство с положително решение на ЦИК). Нещо повече – законът предвижда, че коалицията от партии може и да не получи регистрация от ЦИК за участие в изборите (чл. 141 ИК), или регистрацията ѝ да бъде заличена (чл. 142 и чл. 145 ИК), независимо от събраните подписи. Така коалицията няма да се реализира, въпреки събраните подписи, какъвто и да е техния брой.
5. Коалицията преустановява съществуването си с обявяване на изборните резултати, или казано по друг начин – с приключване на избора, за участието в който партиите са я създали. Аргумент в полза на това твърдение са разпоредбите на ал. 1 и ал. 2 на чл. 127 ИК. От една страна партията може да участва във всеки отделен вид избор самостоятелно или в коалиция с други партии, а от друга – всяка партия може да участва във всеки отделен вид избор само в една коалиция. Това означава, че коалицията е само начин на участие на партията за всеки отделен вид избор. Т.е. – **за всеки друг вид избор е необходима нова регистрация за самостоятелно участие на всяка партия или подписване на ново споразумение и нова регистрация на коалиция**, ако е избрана формата за съвместно участие на две или повече партии.

II. Считам, че инициативният комитет за издигане на независим кандидат не е администратор на лични данни по следните съображения:

Инициативни комитети могат да се образуват и регистрират за всички видове избори като целта им е определена в чл. 151 ал. 1 от Изборния кодекс – за издигане на независим кандидат.

Независимо от тяхната численост за различните видове избори, както и от различния брой подписи на избиратели в подкрепа на регистрацията на независими кандидати (пак за различните видове избори), Изборният кодекс урежда по аналогичен и последователен начин статута на членовете на инициативните комитети от гледна точка на разпоредбите на ЗЗЛД.

Съгласно чл. 257 ал. 2 и ал. 3 (за кандидати за народни представители), чл. 320 ал. 2 и ал. 3 (за кандидати за президент и вицепрезидент), чл. 367 ал. 2 и ал. 3 (за кандидати за членове на Европейския парламент) и чл. 416 ал. 2 и ал. 3 (за кандидати за общински съветници и кметове) от ИК избирател, който подкрепя участието в изборите на независим кандидат, удостоверява това с подписа си **пред член на инициативния комитет**. Избирателят посочва имената, единния граждански номер и постоянния си адрес. **Членът на инициативния комитет обработва и предоставя личните данни при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни и носи отговорност като администратор по смисъла на чл. 3, ал. 2 от Закона за защита на личните данни.**

В този смисъл считам, **че всеки член на инициативен комитет, а не инициативният комитет като такъв, е администратор на лични данни**. Това е и в съответствие с разпоредбата на чл. 3 ал. 2 ЗЗЛД, към който Изборният кодекс препраща – администраторът или специфичните критерии за неговото определяне са нормативно уредени, при това – изрично.

Цветелин Софрониев, член на КЗЛД